U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jana Passera a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **A. B. L. B. S.,** zastoupený JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou se sídlem Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2009, č. j. 46 Az 27/2009 - 10,

takto:

I. Řízení **se zastavuje.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce – advokátce JUDr. Aleně Lněničkové – **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 2.400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2009, č. j. 46 Az 27/2009 - 10, byla odmítnuta žaloba podaná žalobcem (dále také „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „ministerstvo“) ze dne 10. 4. 2009, č. j. OAM-107/LE-05-05-2009, kterým bylo rozhodnuto tak, že žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), že řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje a že podání žaloby nemá v souladu s § 32 odst. 3 zákona o azylu odkladný účinek. Krajský soud odmítl žalobu z důvodu její opožděnosti, neboť stěžovateli bylo napadené rozhodnutí ministerstva doručeno dne 29. 4. 2009 a stěžovatel podal žalobu až po uplynutí zákonné sedmidenní lhůty dne 11. 5. 2009.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že důvodem opožděného podání žaloby byla jeho složitá osobní situace související s dalšími řízeními,

která byla proti němu vedena a obava z návratu do vlasti, jež má nepříznivý vliv na jeho psychický stav. Do vlasti se nemůže vrátit z důvodu obavy o svůj život, neboť mu neznámý odesílatel v dopise vyhrožoval vážnou újmou na zdraví pro jeho homosexualitu. Pouze z důvodů jazykové bariéry a nedostatečného vysvětlení právních předpisů České republiky nepodal zároveň žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby. Jsou tedy dány přinejmenším důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud v souvislosti s rozhodováním o kasační stížnosti podal Ústavnímu soudu dne 24. 8. 2010 návrh na zrušení ust. § 32 odst. 2 písm. c) zákona o azylu z důvodu rozporu citovaného ustanovení s ústavním pořádkem. Následně byl petit ústavní stížnosti změněn tak, aby Ústavní soud vyslovil, že citované ustanovení ve znění účinném do 31. 12. 2011, bylo protiústavní, resp. v rozporu s ústavním pořádkem s tím, že argumentace Nejvyššího správního soudu pro tyto účely zůstává jinak nezměněna. Ústavní soud nálezem ze dne 17. 9. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 41/10 rozhodl tak, že us. § 32 odst. 2 písm. c) zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 12. 2011, bylo v rozporu s ústavním pořádkem.

Nejvyšší správní soud v souvislosti s rozhodováním o kasační stížnosti nejprve ověřoval místo pobytu stěžovatele. Z evidenční karty stěžovatele L:008228 ze dne 16. 10. 2013 bylo zjištěno, že poslední evidovaný pobyt má stěžovatel ve věznici ve V. od 7. 4. 2009 do 29. 4. 2009. Stěžovateli ustanovená advokátka sdělila k dotazu Nejvyššího správního soudu přípisem ze dne 17. 10. 2013, že její dopisy ze září 2010 adresované stěžovateli do věznice P. a J. se jí vrátily zpět s poznámkou, že se v těchto ústavech stěžovatel nenachází a od té doby ji stěžovatel nekontaktoval a není ji ani známa jeho současná adresa. Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, informační oddělení, k dotazu Nejvyššího správního soudu přípisem ze dne 21. 10. 2013 sdělila, že stěžovatel byl podle dostupných evidencí natrvalo vyhoštěn z území České republiky dne 14. 2. 2010.

Podle ust. § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

Zvláštním zákonem je v tomto řízení zákon o azylu, konkrétně ust. § 33.

Podle ust. § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce).

Smyslem citovaného ustanovení je umožnit soudům nezabývat se meritorně žalobami ve věcech azylu v případě, že pobyt žalobce nelze zjistit a kdy již pravděpodobně nejsou ani v dosahu jurisdikce České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 2 Azs 16/2004 – 45, dostupný na www.nssoud.cz). Ust. § 33 písm. b) zákona o azylu je svým způsobem i sankcí pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany, resp. pro cizince, kteří v České republice podali žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž správní orgán rozhodl, poté proti rozhodnutí o této žádosti podali žalobu a nesdělili příslušnému soudu místo svého pobytu, které jinak nelze ze žádné úřední evidence

zjistit. Nezdržuje-li se totiž účastník řízení v místě soudu známého pobytu, vznikají v důsledku této skutečnosti průtahy v řízení.

Dikce ust. § 33 písm. b) zákona o azylu *„soud řízení zastaví“* neposkytuje možnost volby procesního postupu v případě existence některé z předpokládaných okolností *(„nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany“).* Soud má v takové situaci povinnost řízení zastavit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2008, č. j 3 Azs 40/2008 - 67, dostupný na www.nssoud.cz).

Podmínka nemožnosti zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je však splněny jen tehdy, když soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa jeho pobytu a přes toto úsilí nebyl pobyt žadatele zjištěn (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, publikován pod č. 707/2005 Sb. NSS). Mezi soudu dostupné prostředky ke zjištění pobytu patří zejména dotaz na správní orgány, které mají podle zákona o azylu vést evidenci místa pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, tj. ministerstva vnitra a Ředitelství služby cizinecké policie. Podle okolností konkrétní věci lze uvažovat např. o dotazu na zástupce žadatele, příp. o pokusu o doručení na adresu, která je uvedena v některém podání soudu.

Z odpovědí ministerstva vnitra, Ředitelství služby cizinecké policie a ustanovené advokátky na dotazy Nejvyššího správního soudu jednoznačně vyplývá, že závěr o nemožnosti zjistit místo pobytu stěžovatele vychází z dostupných zpráv a plně odpovídá skutečnosti. Stěžovatel v důsledku vyhoštění z České republiky již není v zorném poli orgánů veřejné moci České republiky a pravděpodobně ani v dosahu jurisdikce České republiky.

Byl-li tedy stěžovatel vyhoštěn z území České republiky a místo jeho pobytu není známo, připadá v úvahu zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009 – 45, dostupný na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 21. 8. 2009, č. j. 1 Azs 38/2009 – 48, dostupný na www.nssoud.cz, se Nejvyšší správní soud zabýval vzájemným vztahem ust. § 33 písm. b) a § 33 písm. e) zákona o azylu a uvedl, s poukazem na znění ust. § 33 písm. e) zákona o azylu (soud řízení zastaví, jestliže se žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil), že: *„Podle důvodové zprávy k návrhu zákona vyhlášeného pod č. 350/2005 Sb., jímž bylo cit. ustanovení do zákona o azylu vloženo (sněmovní tisk 882/0, dostupný na digitálním repozitáři www.psp.cz), důvod pro zastavení soudního řízení spočívá v tom, že poměrně vysoký počet žalobců (žadatelů o azyl) po podání žaloby se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a soudy mají velké problémy s doručováním. Navrhované ustanovení sankcionuje neoznámení změny hlášeného pobytu soudu. Toto ustanovení tudíž podle důvodové zprávy zřejmě mělo dopadat na situace, v nichž žadatel (nyní žalobce) v průběhu řízení před soudem využije možnosti dané § 77 zákona o azylu a změní svou adresu hlášeného pobytu, novou adresu však neoznámí soudu. Tento záměr je v souladu i s principem racionálního zákonodárce, protože předpokládá dopad tohoto ustanovení na jiné situace, než situace uvedené pod § 33 písm. b) zákona o azylu“*. Vyústěním uvedené úvahy uvedené v citovaném rozsudku je právní věta dostupná na www.nssoud.cz: *„Ustanovení § 33 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, lze aplikovat jen na situace, kdy*

žadatel o udělení mezinárodní ochrany změní místo hlášeného pobytu v souladu s § 77 téhož zákona, neoznámí tuto změnu soudu a současně se na novém místě hlášeného pobytu nezdržuje".

V dané věci nebylo ani možné, aby byly splněny podmínky ust. § 33 písm. b) a písm. e) zákona o azylu současně. Ust. § 33 písm. e) zákona o azylu totiž nedopadá na případy, kdy je účastník řízení vyhoštěn, tj. nikoliv o své vůli donucen opustit území České republiky. V takovém případě, jsou-li splněny pro to podmínky, lze aplikovat pouze § 33 písm. b) zákona o azylu.

Vzhledem k tomu, že nebylo možné zjistit místo pobytu stěžovatele, jsou splněny podmínky pro zastavení řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2009, č. j. 46 Az 27/2009 - 10, jež jsou uvedeny v ust. § 33 písm. b) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud proto řízení o kasační stížnosti zastavil podle ust. § 47 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. z důvodu uvedeného v ust. § 33 písm. b) zákona o azylu.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném v rozhodné době, (dále jen „vyhláška") činí odměna za jeden úkon právní služby 2.100 Kč (podání ve věci samé) a podle ust. § 13 odst. 3 vyhlášky náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem 2.400 Kč. Ustanovené advokátce nebyla přiznána odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za úkon právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, protože advokátovi, který byl ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky pouze tehdy, pokud po doručení usnesení soudu o ustanovení zástupcem se uskutečnila první porada s klientem (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2002, č. j. 6 A 722/2000 – 35, publikované v Soudní judikatuře ASPI). Tuto poradu s klientem ustanovená advokátka nedoložila, a Nejvyšší správní soud proto rozhodl na základě skutečností zřejmých ze spisu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2013

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu

pokračování